

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

XIII. Statutum est hominibus semel mori, & post hoc iudicium. Hebr. 9.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

hunc finem te ambiat; omnes aditus inquirat, omnes accessus probet, causas omnes & occasiones beneficiendi indagat: *Inveni, in quo ei propitius.* Job. 33. v. 24. unde cum te geris hoc modo, quem dixi, penitus illi confidendo, o quantum se credet à te exaltatum! & hinc ecce! alium sensum huius sententiæ magis reconditum: *Sapientia humiliati exaltabit caput illius.* vult dicere, sapientiâ illius, qui lapsus in peccatum regere se potest eruendo ex malo majus bonum, hoc est, confessionem ferventem, Christum fore exaltandum. Iste verum tuum caput est, nonne sic est? *Caput illius.* Et hic ad exaltationem suam refert, quod sibi aperiatur campus, post humiliatiorem tuam dandi veniam, te ditandi, te deliciis cumulandi, faciendi denique, ut, ubi abundavit delictum, abundet & gratia. Ipse enim est, de quo tam

diserte scriptum est: *Exaltabit caput vobis.* Is. 30. v. 18. quid ipsius querimus? Ecce grande bonum quod facere de presenti poterat DEO te permittas; exaltatum Dominum tuum JESUM. O gloriosus erit triumphus, quæ misericordia demum referet de sumam miseriam, modò agere vult nas! & cum ipse adeo se videtur altatum in eo, quod tantopere an dubium esse potest, quin non at in omnibus, quæ desideras, videat confidere cum Magnatibus gni sui? Id quod alterum est hoc quod tibi afferet generosum partum servitii Divini. *Sapientia humiliati exaltabit caput illius.* En pro bonum, quod est exaltatio Christi in medio Magnatorum consilium faciet: en alterum, quod est gloria humiliati.

XIII.

Statutum est hominibus semel mori, & post hoc iudicium. Hebr.

1. **C**onsidera legem moriendi in homine dici *statutum*, ad innuendum, hanc legem in ipso non esse naturalem, ut in ceteris animalibus, sed positivam; quia, licet etiam ipse, tanquam è contrariis elementis compositus, ex naturâ suâ tenderet ad corruptionem, & consequenter ad mortem, nihilominus vi originalis Justitiæ à DEO concessæ fuisset immortalis. *Creavit DEUS hominem inextinguibilem,* quia semper vividus, semper

hilaris, semper agilis, semper multis seculis vixisset in terrâ, deinde de terra translatus esset in celum. Quod morti in obnoxium est, quia miser dote suâ excidit, toto scilicet præcepto, quod illi verbum deo disertis denunciavit, *cautissime In quacunque die comederis, morieris.* & ideo decretum illud in omnes transivit: *In omnes homines mors transit.* Rom. 9. sicut in omnes transivit talis doni jactura. ita vides, quod

modo vere sit *statutum*, hoc est, firmū
 Decretum, forte, universale, seu quod
 omnes complectitur. *Quis est homo,*
qui vivat, & non videbit mortem? Pl.
 88. Verum est, morituros quosdam
 brevissimo tempore, prout illis con-
 tingit, qui vivent ad improvisum
 Christi Judicis adventum; qui forte
 morientur ex merito horrore, & tum il-
 lico resurgent. & ideo acutè dicit Plal-
 tico resurgent. & ideo acutè dicit Plal-
 tico: *Quis est homo, qui vivat, &*
non videbit mortem? ut significet om-
 nes denique sensucos mortem, sed
 non omnes a qualiter. Quidam, vix,
 ut sic dicam, eam videbunt. Ceterum
 si omnibus est resurgendum, juxta il-
 lud: *Omnes quidem resurgemus* 1. Cor.
 15. quis dubitet omnibus quoque mori-
 endum? *Statutum est omnibus semel*
mori.

2. Considera hanc vocem *semel* si-
 gnificare Tandem: *Qui pervertis gra-
 datur viis, concidit semel.* Prov. 28. v.
 28. & ideo noveris, quantascunque
 adhibeas industria & ingenii vires,
 denique te moriturum. *Statutum est*
hominibus semel mori. Non audisti to-
 ties dici de Lamech: vixit septingentis
 annis, & genuit filios & filias, & mor-
 tuus est. de Malalaël: vixit annis
 plusquam octingentis, genuit filios &
 filias, & mortuus est. de Mathusalem:
 vixit plus quam nongentis, genuit fi-
 lios & filias, & mortuus est. & sic de re-
 liquis tot ante secula mortuis. idem ti-
 tulo accidet eo solum discrimine, quòd
 vix terminus intra paucos annos con-
 stituerur: *Paucitas dierum tuorum*
finitur brevi. Quà igitur ratione po-
 r. P. Pauli Segneri *Manna Anima.*

res vivere ad eò affixus terræ: cogit
 migratione tuam, serio & frequenter
 cogita illam denique adfuturam. *Sta-
 tutum est hominibus semel mori.*

3. Considera hoc vocabulum *semel*
 non solum significare tandem, sed et-
 iam unâ vice, *Semel locutus est Deus.*
 Plal. 61. v. 12. & ideo bene attende:
 quia, si vel semel malè agas hunc actū
 moriendi, hoc est, si in peccato mori-
 ris, ad eum erit semper, non est repara-
 tioni, non est remedio locus, nec cor-
 rectio errori. An nescis nos dilabi in-
 star aquarum, quæ non retro vertunt
 cursum? *omnes morimur, & quasi a-
 qua dilabimur in terram, quæ non rever-
 tuntur.* 2. Reg. 14. v. 14. Idcirco be-
 ne considera, quem accipias cursum:
 quippe si terribile est mori, longè est
 terribilius non posse reverti, ut iterum
 moriaris. *statutum est hominibus semel*
mori. Verum est, in hoc Decreto
 quantumvis universali hac in parte a-
 liquando fuisse dispensatum: *Jordanio*
conversus est retrorsum. hinc est, quòd
 Apostolus simpliciter dicat: *statutum*
est hominibus, & non omnibus homini-
bus semel mori. *statutum est hominibus,*
 si particula *semel* sumatur in primo
 sensu pro Tandem. sed non perinde
statutum est omnibus, si sumatur in se-
 cundo, prout idem est ac unâ vice. &
 quia Apostolus ad suum propositum
 in posteriore potius quàm priore sensu
 accepit, uti ex contextu patet, idcirco
 dixit *Hominibus,* non dixit *Omnibus.*
 Lazarus à Christo suscitatus denno est
 mortuus. sed quis ignorat has esse di-
 spensationes aliquando factas in De-
 creto

Na

creto

creto non sine grandi miraculo? non credo te fore tam fatuum, ut hoc somnies, ne dum speres, quia ista sunt miracula, quæ monstra vocantur: *In vitâ suâ fecit monstra.* ita Ecclesiasticus de Elifæo dixit, quia puerum ad vitam revocavit, quamvis non absque magni impendio laboris. 4. Reg. 4. v. 31. Quid agis igitur, dum nondum satagis illum transitum reddere securum, qui non fit nisi unâ tantum vice: *semel.* & tamen vide, quò transeas: transis in mundum alterum. quid tergiversamur? transis in domum, quæ dicitur æternitatis: *Ibit homo in domum æternitatis sue.*

4. Considera, si omnia cum morte finirentur, non fore illum transitum adeò tremendum. sed hoc terribile, quod proxime Judicium sequatur: *statutum est hominibus semel mori: & post hoc iudicium.* illud, inquam, iudicium, quod vel æterna præmia, vel æterna supplicia decerner. hoc iudicium omnino necesse est post mortem fieri, *post hoc.* quia sicut de statuâ ferri nequit sententia, donec elaborata sit, neque de scripturâ, donec sit perlecta: ita neque de homine judicari potest semper vario, donec absolverit vitæ suæ filium. Expende igitur, quid de re futurum sit, quando in eo ipso loco, in quo expirabis, stare videbis illud horrificum tribunal, quod vel eminus conspectum tot sanctos ad sepulchra compulit. Illic solus sine propinquis, sine famulitio, sine comitatu, sine auxilio, imò sine corpore adeò dilecto nudus spiritus apparebis in conspectu Omnipotentis Judicis, qui nullâ ha-

bitâ ratione natalium, nullo dote dignitatis, opum respectu taliter dicabit, qualem in illo rerum ex merito reperiet. *Judicabitur vias suas.* Stipabunt lacus diversifed oppidò diversi, unus quæpère laboravit, ut te protegeret, verò, ut te persequeretur, *Abi Domini, & Angelus Satanæ.* quuterque expectabit, quæ sit pœnda sententia remunerationis vana, ut illam exequatur. Tu vana facies? nulla est spes reliqua Judicem placandi, qui forte tibi jam monstrat irascentem moxibus, non excusationi est locum, nec breve temporis momentum perest ad invocandam clemenciam, quia illo ipso momento, quo speris, etiam absolvetur iudicium, quod illo liceat provocare. *statutum est hominibus semel mori, & post hoc iudicium.*

5. Considera, etiam postquam tuus homo fuerit, in multis rebus ipse, ut ita dicam, adhuc fore superstem. Est enim superstes in multis hominum, qui sæpe delusi illamant bonum, cum sit malus, aut versâ reputant malum, cum sit bonum. Est superstes in cineribus, qui ad lapidò honorifico inferuntur tumulo, aptius jacerent in fimeto, aut jacerent in fimeto, cum honesto tumulo effereferendi. Est superstes in operibus suis literariis, quæ continuo percucunt varios effectus, sicut opera vini parturiunt effectus adeò sanctos, opera Chrysostomi effectus adeo sanctos. Ideo istud iudicium, de-

hoc loco dicitur, non poterit esse tam perfectum, tam absolutum, quale esse oporteret: quia tunc homo solum in se vivere desinet. expectandum, dum vivere desinat etiam in eo, quod habuerit extra se. & tunc denuo judicabitur. *Statutum est hominibus semel mori, & post hoc iudicium.* hoc iudicium non erit particulare, ut primum fuit, sed Universale: & ideo institui non potest ante finem mundi, hoc est, ante

quam omne genus humanum vivere desinat, & supervivere. Et hoc erit iudicium adeo extremum, ut in illo omnes eximantur errores, tum quos ipse commisit in iudicandis aliis, tum quos alii commiserunt in iudicando ipso, quando scilicet nondum erat tempus iudicandi. Quod si ita est, cur ergo ante tempus iudicas? *Statutum est hominibus semel mori, & post hoc iudicium.*

XIV.

Homo cum in honore esset, non intellexit, comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis. Pl. 58.

1. Considera, quod hoc loco Psaltes praeipue de Adam affirmabat, primo homine, pariter intelligi de quovis homine illi simili quoad culpam: *cum in honore esset, non intellexit.* Quis est honor hominis? est intellectus. iste est, qui reddit DEO similem, capacem donorum gratiae & gloriae, aptum iis omnibus participandis, quae DEUS possidet excellentiam daturae. & tamen hic ipse homo constitutus in gradu tam honorifico *non intellexit*: certe ita se gessit, ac si non intelligeret. Sprevit ea bona, quorum erat capax, tanquam omnino spiritua- lia, & maluit imitatione brutorum adherere sensibilibus. Comparatus est jumentis insipientibus in discurrendo, & sic etiam *similis factus est illis* in agendo. Haec est maxima exprobratio, quae forte in sacris litteris reperiri potest facta homini: sed quis aestimat? Primus homo saltem post lapsum verecundiam tenebat, quia erubuit, & in hoc

brutis se dissimilem ostendit: at ejus filii etiam istam auferunt. *Erubescere nescierunt.* Jer. 6. v. 15. & ita brutis animalibus omnino sunt similes.

2. Considera, quae fuerit ratio, cur homo, *cum in honore esset, non intellexerit.* fuit ista praecipua, quae hic memoratur, quia *in honore erat*: non ad honorem pervenerat. absque labore suo fuit collocatus in eo gradu honoris: & ideo minus ejus magnitudinem apprehendit: *cum in honore esset, non intellexit.* si in eo non fuisset, sed laboris sui, sudoris, sanguinis impendio debuisset adipisci, quis dubitet longè majorem habiturum fuisse aestimationem? at aliunde jam felix nihili fecit, nec curavit. *Non intellexit.* Eadem causa est, ob quam etiam tu non magni facis tanta beneficia caelitus collata: quia *es in honore, non adipisceris.* sed numquid haec ipsa causa tanto magis recondemnat ut ingratum?

3. Considera quomodo dicatur im-

N n 2

pri-